

Årsredovisning 2023

2024-02-20

Dnr 2024-38

Fastställt genom beslut nr V05-2024

**POLARFORSKNINGS
SEKRETARIATET**
SWEDISH POLAR RESEARCH SECRETARIAT

Innehållsförteckning

Polaråret 2023 - direktören har ordet.....	3
Om årsredovisningen	6
Myndighetens uppgift, ledning och organisation	6
Särskilda återrapporteringskrav	7
Resultatredovisningens struktur	7
Om resultatindikatorer.....	7
Resultatredovisning	8
Alla belopp i tabeller redovisas i tusentals kronor om inget annat anges. Till följd av avrundningar kan summeringsdifferenser förekomma.	8
Intäkter och kostnader	8
Anslag	8
Avgifter och bidrag	9
Kostnader för verksamhetens prestationer.....	10
Planering av polarforskning.....	12
Polarforskningsprocessen	12
Unga forskare.....	13
Följa nationell och internationell forskning och utveckling	13
Vetenskapligt rådgivande grupper	14
Samverkan med forskningsfinansiärer	15
Tillhandahållande av forskningsdata	15
Polarbibliografi	16
Resultatindikatorer för uppgifterna under avsnittet planering av polarforskning.....	16
Forskningsinfrastruktur.....	17
Kostnader för forskningsinfrastruktur	17
Fartygsbaserade forskningsplattformar – isbrytaren Oden.....	18
Landbaserade forskningsplattformar – Wasa och Svea	20
Landbaserade forskningsplattformar – Abisko naturvetenskapliga station.....	20
Resultatindikatorer för uppgifterna inom forskningsinfrastruktur	21
Forskningsexpeditioner	23
Kostnader för forskningsexpeditioner 2021–2023	24
SWEDARP (Antarktis) 2022/23 samt 2023/24	24
SWEDARCTIC(Arktis) 2023.....	24
Uppdragsverksamhet/tjänsteexport	25
Resultatindikatorer för forskningsexpeditioner	25

Internationellt samarbete	27
Arktis	27
Antarktis.....	27
Samarbeten inom EU	28
Miljö	29
Miljöarbete	29
Tillstånd att vistas i Antarktis	30
Resultatindikatorer för miljö	30
Kommunikation.....	30
Webbplatser	31
Sociala medier.....	31
Nyhetsbrev	32
Konstnärsprogram.....	32
Event.....	33
Press och media	33
Resultatindikatorer för kommunikation	34
Jämställdhet	34
Kompetensförsörjning	35
Bilaga 1 Kostnader för expeditioner 2021–2023.....	36
SWEDARP	36
SWEDARCTIC	36
Bilaga 2 Verksamhetens intäkter per prestation	37
Resultaträkning	38
Balansräkning.....	39
Anslagsredovisning	41
Tilläggsupplysningar och noter	42
Sammanställning över väsentliga uppgifter	53
Undertecknande.....	54

Polaråret 2023 - direktören har ordet

Året har inneburit ett ökat genomslag för polarforskningens betydelse både nationellt och internationellt. Till exempel har en rad internationella högnivåmöten hållits med klimatförändringarna i fokus, samtidigt som man pekat på de dramatiska effekter som den globala uppvärmningen orsakar i Arktis och Antarktis.

Under COP28 i Dubai presenterades den största studien någonsin om ”tipping points”, det vill säga en brytpunkt när förändringar i en del av klimatsystemet blir självförstärkande. Till exempel finns det brytpunkter för Grönlands och Antarktis istäcken och att passera dessa skulle kunna leda till en havsnivåhöjning på flera meter under hundratal år. Studien visar också att det behövs mer data för att förstå storskaliga brytpunkter i havsis, glaciärer och permafrost. Investeringar i observationer och modellering krävs för att upptäcka tidiga varningstecken. Man rekommenderar att främja datadelning och internationellt samarbete, att gemensamt utforma forskning, sammanföra naturvetenskap och samhällsvetenskap och flera kunskapssystem, inklusive kunskap från ursprungsbefolkningar, för att förbättra beslutsfattandet och effektivt anpassa sig till oundvikliga effekter. Detta liknar den mångvetenskapliga Polarforskningsprocessen som vi införde 2020, en ”bottom-up-process” där storskaliga teman genomförs med fältgående och icke fältgående forskning och avslutas med en syntesrapport riktad till beslutsfattare.

Det var därför med stor tillfredsställelse som vi av regeringen under sommaren 2023 mottog ett tilläggsuppdrag om att belysa Polarforskningens betydelse för kunskapen om klimatförändringar och göra data tillgänglig för fler forskare och andra aktörer. I uppdraget framhåller regeringen att just Arktis och Antarktis är mer känsliga för klimatförändringar och ger tidiga varningar om globala klimatförändringar. Utbildningsminister Mats Persson poängterar i uppdraget att Sverige har en ledande internationell roll inom polarforskning och att den har stor betydelse för att ge oss kunskap om den globala klimatutvecklingen.

Under året har vi fört dialoger med Regeringskansliet, som förstärkt sina ambitioner gällande polarforskning, angående anskaffning av ett klimatneutralt forskningsfartyg med isbrytarkapacitet för forskning året runt i polarområdena. I denna fråga har vi genom ett uppdrag från Vetenskapsrådet och inom ramen för EU-initiativet Polar Connect tagit fram en rapport på genomförandet av en storskalig och komplicerad operation i centrala Arktiska oceanen, nämligen att lägga en fiberoptisk kabel på havsbotten. Den långsiktiga målsättningen är att förbinda Europa med Asien med en

kabel för internet och att kabeln utrustas med så kallade smarta sensorer för att samla klimatdata. För att genomföra detta projekt krävs en tung polarklassad isbrytare som Polarforskningssekretariatet har som ambition att anskaffa. Projektet visar tydligt på hur anskaffning av ett sådant fartyg skulle bidra till samhällsnytta i många samhällssektorer.

Det internationella intresset för Arktis, samt ökande geopolitiska spänningar i omvärlden, innebär utmaningar för planering av polarforskning. För att få mer kunskap om utrikes- och säkerhetspolitiska aspekter av internationella forskningssamarbeten har Polarforskningssekretariatet därför under året skapat ett geostrategiskt råd. Rådet består av experter från Försvarshögskolan, Stockholms universitet, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) samt en före detta tjänsteman på UD.

Under 2023 har vi stärkt vår samverkan med relevanta aktörer. Både på nationell nivå, för att skapa en kritisk massa av aktörer, samt på internationell nivå för att öka det internationella genomslaget av svensk polarforskning. Tillsammans med Arktiskt Centrum vid Umeå universitet, det nyetablerade Centrum för Arktis och Antarktis vid Luleå tekniska Universitet sökte vi värdskapet för sekretariatet för European Polar Board (EPB). Vid EPB:s möte i Tromsø i november beslutades att värdskapet för sekretariatet de kommande tio åren skall tilldelas de tre svenska myndigheterna med start vid Umeå universitet de första fem åren för att därefter flytta till Luleå tekniska universitet. Tillsammans med Totalförsvarets forskningsinstitut, Luleå tekniska universitet och Umeå universitet har Polarforskningssekretariatet även tagit initiativ för en forskningsplattform om säkerhet i Arktis.

Under året har vi genomfört expeditioner till Wasa både för logistik, med målsättning att bygga ett garage för underhåll av vetenskaplig utrustning och fordon, samt förbereda för projektet MAGIC-DML som leds av Arjen Stroeve, Stockholms universitet, och som genomförs när detta skrivs. Projektet studerar variation i tjocklek hos inlandsisen.

Med isbrytaren Oden genomförde vi expeditionen ARTofMELT, som bland annat syftade till att studera inledningen av smältsäsongen i Norra ishavet. Expeditionens vetenskapliga ledare var Michael Tjärnström från Stockholms universitet, och startade redan i maj från Svalbard. Då var det fortfarande vinter i området vilket innebar en utmaning för isbrytaren då isen vid denna tidpunkt i Arktis var besvärlig att forcera.

Forskarna lyckades med sin målsättning, nämligen att samla data från varmluftsströmmar i atmosfären, samt studera säsongens start av issmältningen som hänger ihop med dessa luftströmmar. I samband med att expeditionen ARTofMELT

avslutades organiserade myndigheten ett större event, ett VIP-besök på Svalbard där H.K.H. Kronprinsessan samt klimat- och miljöministern Romina Pourmokhtari deltog. Den unika expeditionen, och eventet, fick mycket stort genomslag i media.

Katarina Gårdfeldt

Direktör

Om årsredovisningen

Myndighetens uppgift, ledning och organisation

Polarforskningssekretariatets uppgift är att främja förutsättningarna för och samordna svensk polarforskning och utveckling i polarområdena. Det framgår av sekretariatets instruktion.¹ Sekretariatet leds av en myndighetschef och är organiserat i tre enheter som ansvarar för verksamhetsstöd, landbaserad forskning, samt fartygsbaserad forskning. Direkt underställd myndighetschefen finns även funktionen för strategiskt forskningsstöd och kommunikation.

Polarforskningssekretariatet är en enrådighetsmyndighet med ett insynsråd som är utsett av regeringen. Insynsrådet har under året haft fyra möten där man bland annat har behandlat strategiska frågor för myndigheten såsom arbetet för ett nytt isbrytande forskningsfartyg, temautlysning för Antarktis och sekretariatets inspel till regeringens forskningspolitiska proposition.

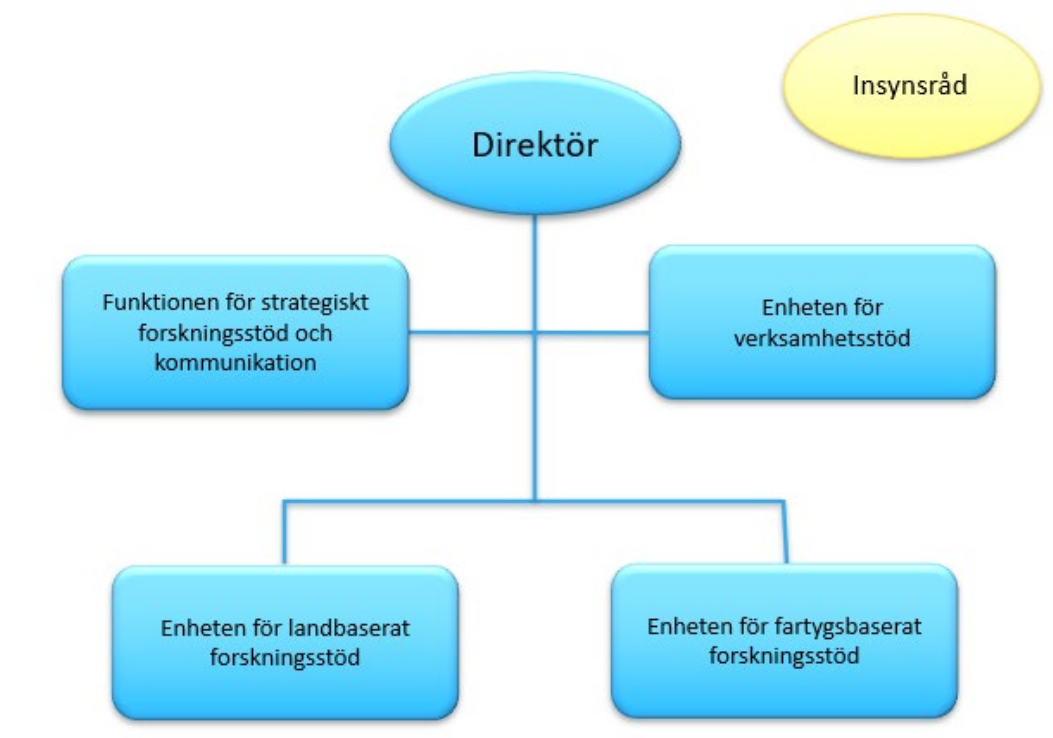

Bild ovan: Organisationsschema 2023-12-31

¹⁾ Förordning (2007:1072) med instruktion för Polarforskningssekretariatet

Särskilda återrapporteringskrav

Årsredovisningen är myndighetens återrapportering till regeringen och i den ska verksamhetens resultat redovisas och kommenteras i förhållande till myndighetens instruktion och regleringsbrev.

Myndigheten fick, genom en ändring av regleringsbrevet i juli 2023, ett uppdrag avseende kommunikation om polarforskning som ska redovisas i särskild ordning till regeringskansliet under 2024.

Myndigheten har enligt 2022 års regleringsbrev ett uppdrag om att redovisa minskade utsläpp från tjänsteresor åren 2019–2025, vilket redovisas inom ramen för myndighetens miljöledningsarbete.

Myndigheten har även haft ett fortsatt uppdrag om praktikplatser för personer med funktionsvariation 2021–2023 samt fortsatt uppdrag om praktikplatser för nyanlända 2021–2023, vilka har redovisats i särskild ordning till Statskontoret.

Sekretariatets uppdrag från 2022 om att vidta energibesparingsåtgärder har slutredovisats i april 2023 till Energimyndigheten.

Resultatredovisningens struktur

Den indelning som Polarforskningssekretariatet valt för resultatredovisningen utgår från myndighetens instruktion. Prestationsområdena är planering av polarforskning, forskningsinfrastruktur, forskningsexpeditioner, internationellt samarbete, miljö, kommunikation samt jämställdhet.

Om resultatindikatorer

Enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap.1§ Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) så ska myndigheter redovisa resultatindikatorer.

I denna årsredovisning återfinns redovisning av ett antal indikatorer i anslutning till redovisningen av prestationsområden. Sekretariatet har bedömt att redovisning av styckkostnader för ärendehandläggning inte är relevant eftersom sekretariatet inte har ett stort antal ärenden.

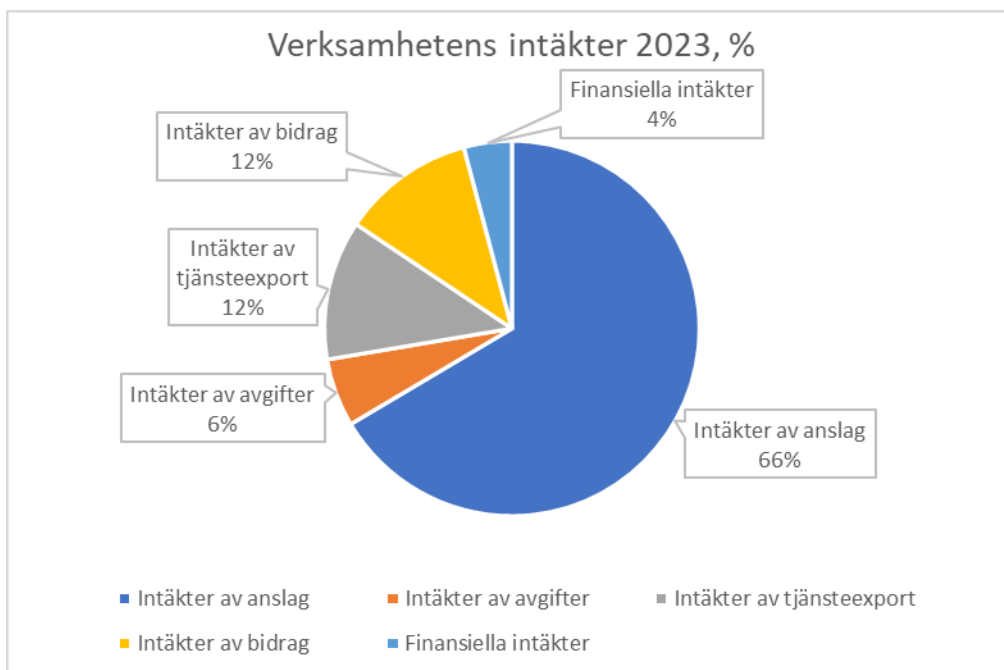
Resultatredovisning

Alla belopp i tabeller redovisas i tusentals kronor om inget annat anges. Till följd av avrundningar kan summeringsdifferenser förekomma.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter och kostnader varierar över tid beroende på expeditionsverksamhetens omfattning och finansiering. De totala kostnaderna för verksamheten har ökat till 95 miljoner kronor 2023 (65 miljoner kronor 2022). Det beror främst på att den fartygsbaserade expeditionen ARTofMELT genomfördes under året.

Verksamhetens huvudsakliga finansiering under 2023 har varit anslag (66%).

Anslag

Polarforskningssekretariatet disponerar anslagsmedel inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, 3:8 Polarforskningssekretariatet (ramanslag).

Utgifter som finansierats med anslag uppgår till 62 miljoner kronor. Anslagssparandet vid årets slut uppgår till 63 miljoner kronor, vilket är knappt 6 miljoner kronor högre än vid årets början. Anslagssparandet har ökat dels på grund av att kostnader för genomförda expeditioner blev något lägre än budgeterat, dels att ränteintäkter från räntekonto i Riksgälden har ökat under året.

Sekretariatet har under åren haft möjlighet att behålla sitt anslagssparande, vilket varit en förutsättning för finansiering av stora forskningsexpeditioner. Denna möjlighet är även fortsättningsvis av största vikt för att kunna planera och genomföra

kostnadskrävande expeditioner i framtiden. Anslagssparandet kommer att tas i anspråk under kommande år för planerade fartygsbaserade och landbaserade expeditioner.

Ramanslag med anslagssparande 2021–2023 (tkr)

Ramanslag	2023	2022	2021
Ramanslag (UO 16 3:8)	67 414	66 363	49 663
Anslagssparande från föregående år	57 692	31 273	38 318
Disponibelt belopp	125 106	97 636	87 981

Avgifter och bidrag

Förutom anslaget utgörs sekretariatets intäkter av avgifter och bidrag.

Intäkter exklusive ramanslag 2021–2023 (tkr)

Intäkter	2023	2022	2021
Intäkter av boende vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS)	2 961	2 527	1 251
Intäkter av uppdragsverksamhet/tjänsteexport	11 183	15 830	51 478
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	2 443	991	1 011
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	45	0	7 846
Bidrag från statliga myndigheter	9 834	2 924	9 811
Bidrag från EU:s institutioner	512	767	7 853
Bidrag från övriga	308	0	0
Finansiella intäkter	3 839	801	41
Totalt	31 125	23 841	79 289

Avgifter

Avgiftsintäkterna avser bland annat intäkter för forskarboende vid Abisko naturvetenskapliga station. Enligt Polarforskningssekretariatets instruktion får myndigheten ta ut avgifter upp till full kostnadstäckning för boendet för personal, studenter och gästforskare vid Abisko naturvetenskapliga station. Dessa intäkter har ökat under 2023 och har varit högre än budget enligt regleringsbrevet. Stationen har haft en hög beläggning under både 2023 och 2022 efter att 2020–2021 varit begränsad till följd av pandemirestriktioner.

Tjänsteexportintäkter har under 2023 varit på 11 miljoner kronor (budget enligt regleringsbrev 17 miljoner kronor) och de avser internationella forskarplatser vid expeditionen ARTofMELT. Något färre internationella forskarplatser såldes jämfört med budgeterat. Åren 2021–2022 var intäkterna för tjänsteexport högre eftersom ersättningar avseende den planerade större expeditionen ArcOP 2022 var aktuella då.

Polarforskningssekretariatet tar ut avgifter med stöd av 4§ avgiftsförordningen (1992:191). Avgifter tas bland annat ut för uthyrning av lokaler vid Abisko naturvetenskapliga station, såsom möteslokaler och aula. År 2023 har intäkterna även innefattat avtal om samordning med Vetenskapsrådet i projektet Polar Connect.

Avgiftsbelagd verksamhet (tkr)

Verksamhet	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Intäkter 2023 ²	Kostnader 2023 ²	+/- 2023	Ack. +/- utgående 2023
Tjänsteexport ¹	+3 762	-1 408	11 183	-13 263	-2 080	+ 275
Boende vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS)	-2 543 ³	-761	2 961	-3 048	-87	- 3 391 ³

1) Inklusive finansiella intäkter och kostnader.

2) Budget enligt regleringsbrev 2023: Tjänsteexport intäkter 17 000 tkr, Tjänsteexport kostnader 17 000 tkr, ANS intäkter boende 2500 tkr, ANS kostnader boende 2500 tkr.

3) Att redovisa det ackumulerade resultatet kan framstå som överflödigt med tanke på det ekonomiska målet, men görs för att återrapporteringen ska följa den struktur som angetts i regleringsbrevet.

Kommentarer till utfallet framgår av texten ovan tabellen.

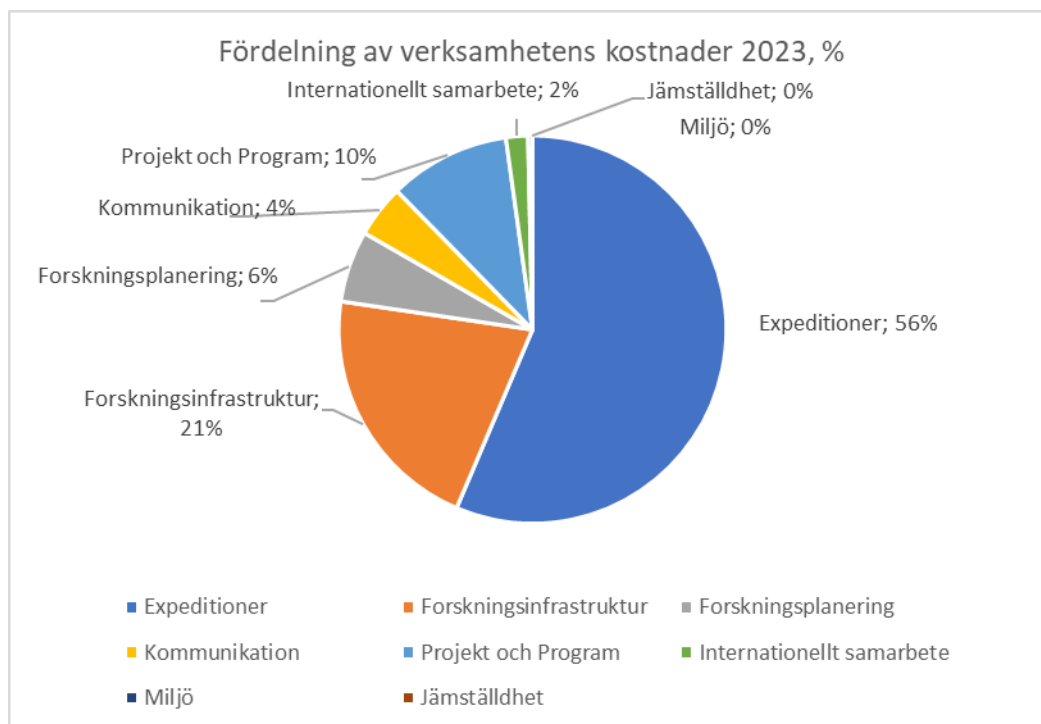
Bidrag

Bidragen härrör från olika projekt där sekretariatet antingen har ett värdskap eller ingår som part i ett samarbete. Bidrag från EU:s institutioner omfattar bland annat medel från projekten International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic (INTERACT) och EU Polarnet II.

Bidrag från statliga myndigheter avser främst bidrag från FORMAS och VR för finansiering av drift och hyra av isbrytaren Oden vid expeditionen ARTofMELT samt bidrag avseende stationsnätverket Swedish Infrastructure for Eco-system Science (SITES) och Integrated Carbon Observation System (ICOS) vid Abisko naturvetenskapliga station.

Kostnader för verksamhetens prestationer

Kostnader för prestationsområdena forskningsexpeditioner och forskningsinfrastruktur svarar för 77 procent av sekretariatets kostnader år 2023.

Verksamhetens kostnader 2020–2023 (tkr)

Prestation	2023	2022	2021
Planering av polarforskning	5 660	5 051	4 147
Forskningsinfrastruktur	19 867	22 397	19 711
Forskningsexpeditioner	53 536	23 615	94 628
Internationellt samarbete	1 748	1 114	1 304
Miljö	340	486	758
Jämställdhet	0	0	0
Kommunikation	4 154	3 562	3 835
Externt finansierade projekt och program	9 610	8 968	11 613
Totalt	94 915	65 193	135 997

Kostnader för prestationsområdet Forskningsexpeditioner varierar kraftigt mellan åren beroende på vilka expeditioner som genomförs. 2023 års kostnader inkluderar kostnader för de genomförda expeditionerna ARTofMELT 2023 samt DML 22/23 och den pågående expeditionen DML 23/24.

Kostnader för prestationsområdet Forskningsinfrastruktur varierar också över åren bland annat beroende på vilka större underhållsåtgärder som sker. Kostnader i prestationsområdet Externt finansierade projekt och program avser bland annat stationsnätverket Swedish Infrastructure for Eco-system Science (SITES) och Integrated Carbon Observation System (ICOS), vilka bedrivs vid Abisko naturvetenskapliga station.

Planering av polarforskning

Uppgifter i instruktion

Myndigheten ska när det gäller polarområdena:

- bedriva långsiktig planering för forskning och utveckling
- fortlöpande följa nationell och internationell forskning och utveckling
- verka för att data från svensk forskning och relaterad verksamhet bevaras och tillhandahålls.

Myndigheten ska samverka med myndigheter och andra organ vars verksamhet har anknytning till forskning i polarområdena.

Myndigheten ska vid planering av forskning i polarområdena samverka med Vetenskapsrådet och andra forskningsfinansiärer.

Myndigheten ska i frågor med teknisk och industriell inriktning samverka med organisationer och företag som har kompetens och verksamhet i extremt klimat.

Polarforskningsprocessen

Att organisera och genomföra forskningsexpeditioner vid polarområdena är komplexa operationer med flera aktörer inblandade. Sedan införandet av polarforskningsprocessen år 2020 finns det nu möjlighet att ha en långsiktig och samordnad planering för större insatser med både fältgående och icke fältgående forskning i polarområdena. Många faktorer behöver kunna samverka, exempelvis tillgång till forskningsmedel, tjänster och infrastruktur etcetera för att kunna nå de övergripande målsättningarna med att samla in data och prover i fält under expeditioner, vilket många gånger är avgörande för att skapa goda förutsättningar för banbrytande och unik forskning.

Under år 2023 har Polarforskningssekretariatet fortsatt arbetet med planeringen av den tredje expeditionen med isbrytaren Oden som blev beslutad vid 2020 års temautlysning inom Polarforskningsprocessen, nämligen "North Greenland Earth-Ocean-Ecosystem Observatory (GEOEO) 2024. ARTofMELT var den första expeditionen som genomfördes under 2023 i den nordatlantiska delen av Norra ishavet under maj till juni. Planeringen för den andra expeditionen Eurasian Arctic C4 (EAC4) som även den var planerad till 2023, till den euroasiatiska Arktiska oceanen, stoppades under 2022 på grund av Rysslands storskaliga invasion av Ukraina.

Inom temat GEOEO hölls en öppen utlysning på projektnivå under våren 2023 som riktades till forskare som ville delta i expeditionen med isbrytaren Oden sommaren 2024. Resultatet från utlysningen resulterade i att expeditionen GEOEO kommer att bestå av både svenska och internationella forskare. Det geografiska området för expedition GEOEO kommer att vara i de nordligaste fjordarna på Grönland och det intilliggande Norra ishavet och Lincolnhavet. Expeditionen är inriktad på att förstå den marina kryosfärens dynamiska historia och påverkan på framtida klimatförändringar, och dess konsekvenser för marina och markbundna ekosystem.

Under år 2023 så genomfördes för andra gången i ordningen en temautlysning inom Polarforskningsprocessen, denna gång med inriktning Antarktis. Två förslag på forskningsteman, ett marint tema och ett i huvudsak terrestert tema inkom. Temat "Pulse of the Wedell Sea" syftar till att förstå funktionen av havet, atmosfären och kryosfären och dess konsekvenser för främst primärproduktion, biogeokemiska cykler ända upp till de trofiska nivåerna i ekosystemet. Temat genomförs i Södra oceanen som är ett av klimat- och ekosystemens "hotspot-områden" och med särskilt fokus på Weddellhavet.

I temat iQ2300 kommer ett av de känsligaste områdena i Antarktis, Dronning Maud Land, att studeras. Temat syftar till att förstå hur inlandsisen, shelfisen och den marina miljön påverkas av den globala uppvärmningen och hur isarna reagerar på förändringar i klimatet på olika tidsskalor, från geologiska (>1000 år), historiska (10–100 år) till enstaka år.

Båda dessa teman beviljades och kommer i samarbete med sekretariatet att vidareutvecklas för genomförande av flera kommande fältsäsonger med start år 2025/26. Nästa steg inom tema Antarktis är att öppna en utlysning på projektnivå under våren 2023. Expeditioner som beviljats och prioriterats genom Polarforskningsprocessen finns presenterade bland annat i tidtabell Oden och tidtabell Antarktis som är anslagen på sekretariatets hemsida.

Unga forskare

Under expeditionen ARTofMELT med isbrytaren Oden 2023 erbjöds fyra platser till forskare tidigt i karriären. De huvudsakliga arbetsuppgifterna kretsade kring vattenprovtagningar. De yngre forskarna medverkade även i flera andra arbetsprojekt ombord och deltog i scanning av istjocklek, provtagning av iskärnor samt luftmätningar.

Norsk Polarinstitutet organiserade Expedition Arctic Ocean Research Cruise 2023 i samband med det kommande norska ordförandeskapet i Arktiska Rådet. Sverige fick möjlighet att bidra med "early career scientists" som svenska representanter till deltagande. Sekretariatet öppnade en riktad utlysning och kunde utse två unga forskare till expeditionen.

Följa nationell och internationell forskning och utveckling

Sekretariatet har aktivt följt och deltagit i internationella diskussioner under året. Det har dels skett via organisationer och projekt som sekretariatet är medlem, partner i eller bistår som specialist för. Några av dessa är Antarctic Treaty Consultative Meeting (ATCM), European Polar Board (EPB), EU-PolarNet 2, Southern Ocean Observing System (SOOS), FARO samt Svalbard Integrated Arctic Earth Observing system (SIOS). Sekretariatet har även en kontinuerlig omvärldsbevakning, såväl nationellt som internationellt.

Närmare beskrivning av det internationella arbetet, organisationerna och projekten redovisas under avsnittet "Internationellt samarbete".

Vetenskapligt rådgivande grupper

En Scientific Advisory Group (SAG) tillfrågades och tillsattes inför temautlysning Antarktis 2023. Gruppen på tre deltagare var alla internationella experter och bidrog med övergripande kunskap om pågående aktiviteter i Antarktis vid utvärderingen och bedömning av inlämnade temaförslag.

SAGA och Access Abisko

Scientific Advisory Group to the Abisko Scientific Research Station (SAGA) är Polarforskningssekretariatets vetenskapligt rådgivande grupp för verksamheten vid Abisko naturvetenskapliga station. Pandemin har förstås påverkat arbetet med SAGA och forskningsprogrammet Access Abisko.

Under hösten 2023 möttes SAGA virtuellt på grund av svårigheter att få ihop medlemmarnas kalendrar för att träffas personligen. Ett av programmen inom Access Abisko slutfördes 2022, men de andra två hade sin näst sista fältsäsong. Sedan tidigare är programtiden för denna omgång av Access Abisko förlängd med två år, fram till 2024. Hösten 2024 avslutas Access Abisko med ett gemensamt seminarium.

Geostrategiskt råd

De geopolitiska förändringarna påverkar även Arktis och Antarktis. De tre stormakterna USA, Kina och Ryssland har ökat sina aktiviteter i Arktis och under Antarktisfördragets möten går det att se en ökad spänning mellan vissa länder.

Sverige har en erkänt god kunskap om isbrytning och "ice management"² och att verka i arktisk och subarktisk miljö. I polarforskningsssammanhang har Sverige genom Polarforskningssekretariatet sedan tidigare en etablerad relation med USA då isbrytaren Oden har använts i samfinansierade och samplanerade expeditioner. USA har även chartrat Oden via Polarforskningssekretariatet för isbrytning och forskning utanför den amerikanska basen McMurdo i Antarktis samt för amerikanska expeditioner i Arktis. Liknande samarbeten finns även med andra länder där sekretariatet chartrar Oden samt planerar och genomför en Arktisexpedition för ett annat lands räkning. Även vid dessa expeditioner har svenska forskare haft möjlighet att delta. Det internationella samarbetet inom polarforskning är med andra ord mycket omfattande. För att få mer kunskap om utrikes- och säkerhetspolitiska politiska aspekten av internationella forskningssamarbeten har Polarforskningssekretariatet under året instiftat ett Geostrategiskt råd. Rådet har sammanträtt fyra gånger under 2023 och består av forskare och andra experter från Försvärshögskolan, Stockholms universitet, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) samt en före detta tjänsteman på UD.

Kunskapsplattform om industrins gröna omställning

² "Ice management" definieras som all verksamhet som utförs i syfte att hantera omgivande is och skydda en annan enhet (t.ex. ett forskningsfartyg).

En av årets målsättningar var ökad samverkan med myndigheter och andra organ vars verksamhet har anknytning till forskning i polarområdena. Genom sina inspel till regeringens forskningspolitiska proposition tog Polarforskningssekretariatet, Totalförsvarets forskningsinstitut, Luleå tekniska universitet och Umeå Universitet, ett initiativ till en kommande satsning på en kunskapsplattform om den gröna industrins omställning i Sverige med hänsyn till det nya säkerhetsläget i Arktis. Även Försvarshögskolan är intressant för en sådan kunskapsplattform.

Samverkan med forskningsfinansiärer

Polarforskningssekretariatet deltar i regelbundna möten med forskningsfinansiärerna Formas och Vetenskapsrådet. Sekretariatet deltar fyra gånger per år i två av Formas programkommittéer för det nationella forskningsprogrammet om klimat samt hav och vatten. Sekretariatet deltar också i den nationella kommittén för FN:s årtionde om havsforskning, under ledning av Formas. Samverkan med Vetenskapsrådet sker kontinuerligt beträffande forskningsorganisationerna International Arctic Science Committee (IASC) och Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR).

Arbetspaket fyra (WP4) inom EU-PolarNet 2 har som mål att optimera forskningen via interaktion med forskningsfinansiärer. Polarforskningssekretariatet har informerat forskningsfinansiärer om projektet och avvaktar åtgärder som kan beröra dem, till exempel enkäter eller särskilda möten mellan polarforskningsfinansiärer och operatörer i Europa.

Tillhandahållande av forskningsdata

Polarforskningssekretariatet ska verka för att data från svensk forskning och relaterad verksamhet tillhandahålls och bevaras. Sekretariatet är sedan 2018 medlem i nätverket för svensk nationell datatjänst (SND). SND är en nationell forskningsinfrastruktur med uppgift att stödja tillgänglighet, bevarande och återanvändning av forskningsdata och relaterat material. Medlemskapet innebär att sekretariatet får tillgång till nationella nätverksmöten, mjukvara för datahantering, samt servicefunktioner och expertkunskap. Polarforskningssekretariatet har även avtal med SUNET för lagring av myndighetens egna data med koppling till SND:s mjukvara.

Myndigheten har även en lång rad samarbeten inom öppna data med ett antal andra myndigheter, organisationer och projekt:

- SITES (Swedish Infrastructure for Ecosystem Science)
- ICOS (Integrated Carbon Observation System)
- INTERACT (International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic)
- SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut)
- IVL (Svenska miljöinstitutet)
- SGU (Sveriges geologiska undersökning)
- SGO (Sodankylä Geophysical Observatory vid Uleåborgs universitet)
- IRF (Institutet för rymdfysik)

- Uppsala universitet
- Naturhistoriska riksmuseet
- GSSP (Global Spore Sampling Project, Helsingfors universitet)
- SIOS (Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System)
- SOOS (Southern Ocean Observing System)

Sekretariatet har medverkat i internationella polara organisationers arbete om tillgång och utbyte av forskningsdata och är medlem i rådet för Sustaining Arctic Observing Networks (SAON). Dock är SAON:s arbetet stoppat sedan våren 2022 på grund av Rysslands invasion av Ukraina. Sekretariatet samverkar även inom internationell datahantering med SND som är medlem i Scientific Committee on Antarctic Data Management (SC-ADM) och SAON Arctic Data Committee (ADC).

Polarforskningssekretariatet tillhandahåller öppna data som samlas in vid Abisko naturvetenskapliga station och ombord på isbrytaren Oden. Under fältsäsongen 2021/22 på Antarktis sattes även en väderstation upp på en plats mellan forskningsstationen Wasa och övernattningsstationen Svea. Data från sekretariatets utrustning tillhandahålls vid SND samt via andra samarbeten listade ovan.

Polarbibliografi

Polarforskningssekretariatet är del i konsortiet bakom publiceringsportalen Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). Forskningspublikationer relevanta för sekretariatets verksamhet, som skickats till sekretariatet eller som på annat sätt kommit till sekretariatets kännedom, har registrerats i DiVA. Målet är att alla publikationer som uppkommit genom sekretariatets stöd ska registreras för att möjliggöra uppföljning och utvärdering. En särskild söksida för Abisko naturvetenskapliga station har utvecklats. I slutet av 2023 fanns 6 840 publikationer registrerade i sekretariatets katalog, varav närmare 3 974 är Abiskopublikationer.

Resultatindikatorer för uppgifterna under avsnittet planering av polarforskning

Polarforskningssekretariatet har internt formulerat ett övergripande mål utifrån de instruktionsenliga uppgifterna. Det övergripande målet är att ”verka för ökat internationellt genomslag av svensk polarforskning”. Ett delmål är ”ökad mängd excellent svensk forskning i polarområdena”. Ett par resultatindikatorer för dessa mål är antal publicerade artiklar för forskning som har skett vid Abisko naturvetenskapliga station eller vid våra expeditioner.

Antal publicerade artiklar (registrerade i DiVA)	2023	2022	2021
Forskning vid Abisko naturvetenskapliga station	3 974	3 895	3 817
Övriga (forskning vid expeditioner med Oden + landbaserade expeditioner)	2 866	2 847	2 819
Summa	6 840	6 742	6 636

Sedan sekretariatet blev medlem i DiVA har ett långsiktigt arbete bedrivits för att även lägga in äldre artiklar i tjänsten. Tabellen ovan visar det totala antalet artiklar som finns i

DiVA kopplade till sekretariatets arbete för de senaste tre åren. I tabellen nedan visas antal publicerade artiklar utifrån publikationsår för de tre senaste åren.

Antal publicerade artiklar (registrerade i DiVA) per år	2023	2022	2021
Forskning vid Abisko naturvetenskapliga station	79	68	85
Forskning kopplade till expeditioner (forskning vid expeditioner med Oden + landbaserade expeditioner)	19	29	42
Summa	98	97	127

Antalet publikationer är beroende av hur många forskare som besökt Abisko naturvetenskapliga station samt hur många som har deltagit i expeditioner organiserade av Polarforskningssekretariatet. Från datainsamling i fält tar det åtminstone ett år till publikation, oftast två till tre år eller längre. Vissa studier genererar även fler publikationer än andra.

Antalet publikationer för Abisko naturvetenskapliga station (ANS) och expeditionerna är ungefär desamma som för 2022. Att de låg något högre under 2021 är möjligen en effekt av Corona-pandemin: under pandemin hade forskare mer tid att skriva och publicera sina arbeten då möjligheterna till vistelse i fält minskade drastiskt.

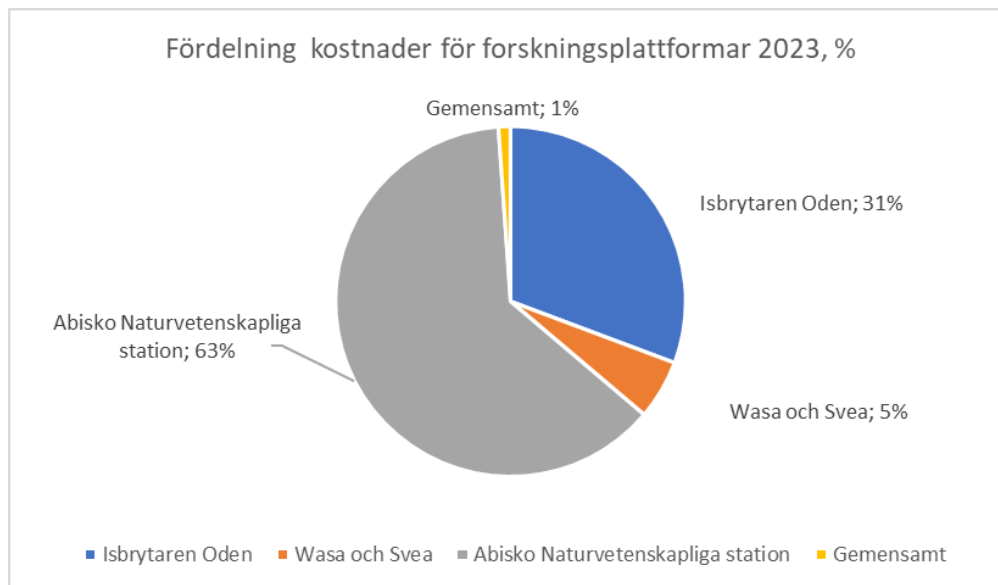
Forskningsinfrastruktur

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska när det gäller polarområdena ansvara för infrastruktur för forskning.

Kostnader för forskningsinfrastruktur

Kostnader för forskningsinfrastrukturen varierar mellan åren, beroende på till exempel vilket underhåll som genomförs. Kostnaderna för forskningsplattformen isbrytaren Oden består till stor del av avskrivningar på investeringar och löpande underhåll och uppgradering av utrustning. För forskningsstationerna Wasa och Svea på Antarktis är kostnaderna högre de år som sekretariatet genomför underhållsexpeditioner till stationerna. Kostnaderna för prestationsområdet Forskningsinfrastruktur är något lägre än föregående år, vilket har samband med att expedition genomförts med Oden under året och mindre tid har funnits för underhållsarbete.

Forskningsplattformar – kostnader 2021–2023 (tkr)

Forskningsplattform	2023	2022	2021
Infrastruktur, gemensamt	221	14	641
Fartygsbaserade forskningsplattformar – isbrytaren Oden	6 099	9 623	4 785
Landbaserade forskningsplattformar – Wasa och Svea	1 092	1 050	958
Abisko naturvetenskapliga station	12 455	11 710	13 328
Totalt	19 867	22 397	19 711

Fartygsbaserade forskningsplattformar – isbrytaren Oden

Under året har processen med att få till ett nytt avtal med Sjöfartsverket kring isbrytaren Oden påbörjats. För Polarforskningssekretariatet ligger fokus på att få ett transparent och tydligt avtal där belopp går att härleda.

Vetenskapsrådet genomförde en satsning på forskningsinfrastruktur ombord Oden under 2022 och arbetet med att upphandla, designa och installera de fyra beviljade modulerna har pågått under året. De fyra modulerna som beviljades stöd är;

- Multibeam/akustik
- Meteorologiska instrument
- Ferrybox samt flera sensorer till CTD:n
- Petroskopi/magnetism

De tre första modulerna kördes under expeditionen ARTofMELT 2023 och fungerade tillfredställande.

Myndighetens logistikcenter i Helsingborg har utvecklats och är nu en väl fungerande arbetsplats där underhåll, utveckling och förberedelser av utrustning som ska användas ombord på Oden kan ske.

Flödesvattensystemet som används för många olika mätningar under fartygets gång har förbättrats med hjälp av en ny pump, men även säkerhetsmässiga åtgärder har vidtagits. Detta för att undvika att personalen utsätts för onödiga risker vid kontroll av pumparna. Genom att installera övervakningskameror möjliggörs visuell kontroll av funktioner utan att gå ner i trånga utrymmen. Myndigheten har gjort omfattande underhåll på de vattenledningar som tar upp havsvatten under Odens framfart till huvudlabb. Detta flödesvatten gör det möjligt att ha kontinuerliga mätningar av en rad olika parametrar.

Den nya CTD-vinsch som upphandlades 2020/2021 drogs med en del barnsjukdomar och har under året varit tillbaka hos tillverkaren i Danmark. Vissa saker kunde åtgärdas medan andra kvarstår och sekretariatet har under året arbetat med lösningar för att hantera dessa avvikelser. Likaså har myndighetens båda tungvinschar genomgått grundliga utredningar och fått reparationer.

Nätverk

Under året har samverkan inom det så kallade forskningsfartygsnätverket stärkts ytterligare och vi har bland annat genomfört en upphandling av helikoptertjänster till isbrytaren Oden för polarforskningsexpeditioner. Teknikerutbytet mellan organisationerna i nätverket har utvecklats och under Polarforskningssekretariatets expedition ARTofMELT2023 deltog en fartygstekniker från Svea. Under november och december arbetade en tekniker från Svea i logistikcentret i Helsingborg. En tekniker från Polarforskningssekretariatet arbetade på R/V Svea under november och en annan deltar på samma fartyg i januari 2024.

Forskningsfartygsnätverket har regelbundet möten på management- samt teknikernivå. Under året initierades ett forum för ekonomirelaterade frågor som rör fartygen samt ett forum för kommunikatörerna inom nätverket.

Forskningsfartygsnätverket skrev en omfattande ansökan till Vetenskapsrådet om att skapa en nationellt tillgänglig forskningsresurs genom nätverkets fartyg och kompetens. Som en del i den så kallade SWERVE-ansökan anställer Polarforskningssekretariatet en Datasamordnare/Forskningsingenjör som ska arbeta dels med myndighetens marina data, dels med SWERVE-data på en nationell nivå.

Internationella nätverk

Den fartygsbaserade enheten har genomfört en rad studiebesök på andra polarforskande fartyg, till exempel Sir David Attenborough (British Antarctic Survey) Polarstern (Alfred Wegener Institute, Tyskland) samt Agulhas II (Sydafrikas antarktislogistiska avdelning). Dels för att insamla kunskap och erfarenheter inför nybyggnationsprojekt av en ny forskningsisbrytare, dels för att stärka nätverk och kompetensutväxling. En av Polarforskningssekretariatets tekniker har deltagit som tekniker ombord på Kanadas I/B Amundsen på en forskningsexpedition från Resolute till Quebec i oktober.

Landbaserade forskningsplattformar – Wasa och Svea

Polarforskningssekretariatet förvaltar de svenska forskningsstationerna Wasa och Svea i Dronning Maud Land i Antarktis. Forskningsstationerna fungerar som bas för forskningen i området och även som nod för mobila forskningsexpeditioner. Wasa besöktes under Antarktissommaren 2022/23 och ett besök pågår även 2023/24.

Kostnaderna för Wasa och Svea varierar över åren beroende på om stationerna besöks.

Landbaserade forskningsplattformar – Abisko naturvetenskapliga station

Vid Abisko naturvetenskapliga station (ANS) bedrivs en mängd forskningsaktiviteter, alltifrån observationer och miljöövervakning till högteknologiska experiment i mark- och sjöterräng. Anläggningen erbjuder logi för besökande forskare, studenter och konferensdeltagare och har laboratorier, kontor, verkstäder, föreläsningssalar, växthus och forskningsprojekt försöksträdgårdar, lagerlokaler och flera meteorologiska mätstationer.

Under juni till september utförs huvuddelen av fältarbetet vid Abisko naturvetenskapliga station, men det finns en tydlig trend där fältsäsongen utökas i båda riktningarna både innan och efter denna period. Forskningsstationen används normalt också för konferenser, fältkurser och vetenskapliga möten organiserade av såväl svenska som utländska universitet.

Nätverk

Abisko naturvetenskapliga station är en av totalt 68 forskningsstationer i EU-projektet International Network for Terrestrial Research and Monitoring in the Arctic (INTERACT), vilket ger forskare tillgång till forskningsstationer i Arktis. Tidigare år har 89 stationer varit medlemmar, men på grund av Rysslands aggression mot Ukraina har de ryska stationernas medlemskap pausats. Under 2023 bereddes sex INTERACT-projekt tillträde till stationen.

Abisko naturvetenskapliga station (ANS) är värd för en av de sex svenska fältstationerna inom forskningsprogrammet Integrated Carbon Observation System (ICOS), som samlar in och tillhandahåller mätdata och information om växthusgaser.

Abisko naturvetenskapliga station är en av nio forskningsstationer som ingår i stationsnätverket Swedish Infrastructure for Ecological and Limnological Science (SITES). Nätverket bildar en sammanhållen nationell resurs där forskare får tillgång till faciliteter för fältforskning över hela landet och till de ingående forskningsstationernas monitorerings- och forskningsdata. Nätverket bygger på samfinansiering från Vetenskapsrådet (VR) och de ingående forskningsstationernas huvudmän.

Observationer och monitorering

Vid Abisko naturvetenskapliga station bedrivs monitorering/miljöövervakning i form av mätningar av ett trettiotal klimatologiska parametrar som temperatur, nederbörd, vind- och lufttrycksförhållanden. Dessutom mäts förändringar av den fysiska, biologiska och

kemiska miljön runt forskningsstationen. Vissa mätningar har pågått sedan 1913 och de långa mätserierna utgör en kunskapsbas av stor betydelse för dagens forskning.

Arbetet med bevarande och tillhandahållande av data har fortsatt under året. Uppgiften att bevara och tillhandahålla data beskrivs i avsnittet Planering av polarforskning, Tillhandahållande av forskningsdata. SITES dataportal har nu full funktion och data ligger öppet tillgängliga för forskare. Samarbetet med svensk nationell datatjänst (SND), en infrastruktur för forskningsdata vid Göteborgs universitet, har fortsatt under 2023.

Mätningar sker också på uppdrag av myndigheter som SMHI, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Naturhistoriska riksmuseet. Data från sådan uppdragsmonitorering finns tillgängliga vid respektive beställarmyndighet.

Bibliotek och bibliografi

I stationens bibliotek finns framför allt sådana vetenskapliga tidskrifter och publikationer som inte finns tillgängliga på internet. Resultat av forskning vid Abisko naturvetenskapliga station finns sammanställda i en tryckt bibliografi som sträcker sig fram till 1992, därefter finns årliga tillägg. I det Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA) har sekretariatets databas anpassats så att vetenskapliga artiklar som publiceras utifrån arbete vid Abisko naturvetenskapliga station kan särskiljas. I den geografiska metadatabasen INTERACT/SITES-GIS finns fler än 2 500 projektbeskrivningar, från mitten av 1980-talet fram till 2020, i digitaliserad och sökbar form, allmänt tillgängliga på webbplatsen nordgis.org.

Resultatindikatorer för uppgifterna inom forskningsinfrastruktur

Polarforskningssekretariatet har ett internt delmål inom verksamheten som är att vi ska skapa goda möjligheter för forskare att genomföra forskning i polarområden och i Abisko.

Några indikatorer för detta delmål är antal besökare och antal konferensdeltagare vid Abisko naturvetenskapliga station.

Antal forskningsprojekt vid stationen och deras fördelning över olika ämnesområden samt antal förfrågningar om monitoreringsdata är ytterligare resultatindikatorer.

Besökare vid Abisko naturvetenskapliga station 2021–2023

Gästande forskare, fältassistenter och studenter	2023	2022	2021
Antal besök	371	407	201
Antal unika personer	279 ¹	322 ²	176 ³
Antal persondygn	8890	6474	4104

1) Totalt 279 unika personer, varav 134 män och 145 kvinnor (48 % resp. 52 %)

2) Totalt 322 unika personer, varav 156 män och 166 kvinnor (48 % resp. 52 %)

3) Totalt 176 unika personer, varav 84 män och 92 kvinnor (48 % resp. 52 %)

Konferensbesökare	2023	2022	2021
Antal grupper	14	20	6
Antal gäster	218 ¹	261 ²	41 ³
Antal persondygn	2026	2094	1007

- 1) Då fem av grupperna helt eller delvis hade deltagare som verkade men inte bodde på stationen har vi otillräckligt underlag avseende könsfördelningen.
- 2) Då åtta av grupperna helt eller delvis hade deltagare som verkade men inte bodde på stationen har vi otillräckligt underlag avseende könsfördelningen.
- 3) Då fyra av grupperna helt eller delvis hade deltagare som verkade men inte bodde på stationen har vi otillräckligt underlag avseende könsfördelningen.

Antalet besökande forskare vid Abisko naturvetenskapliga station var mycket högre under 2023 än under 2021–2022. De anledningar vi kan se är att fler gäster stannade längre perioder och fältsäsongen förlängdes, det har även skett en markant ökning av forskningen vintertid. När det gäller antalet konferensbesökare och studenter låg det på ungefär samma nivå som tidigare år.

Forskningsprojekt (ämnesvis) vid Abisko naturvetenskapliga station 2021–2023

Ämnesområde	2023		2022		2021	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Biogeokemi	20	30	23	30	16	25
Växtekologi	17	25	14	18	10	16
Naturgeografi	6	9	8	11	10	16
Zoekologi	5	7	4	5	1	2
Ekologi	7	10	14	18	16	25
Limnologi	5	7	4	5	2	3
Fjärranalys	0	0	1	1	0	0
Övriga	7	10	8	11	9	14
Totalt	67		76		64	

Fördelningen av ämnesområden är förhållandevis stabil från år till år. De antalsmässigt största ämnesområdena biogeokemi, växtekologi och ekologi, utgör tillsammans 65 procent av antalet forskningsprojekt under 2023. 51 procent av projekten kom från lärosäten utanför Sverige – förra året var motsvarande siffra 44 procent.

Förfrågningar om monitoreringsdata vid Abisko naturvetenskapliga station 2021–2023

År	2023	2022	2021
Antal förfrågningar	51 ¹	61 ²	68 ³

¹Varav 23 kvinnor och 28 män.

²Varav 29 kvinnor och 32 män.

³Varav 30 kvinnor och 38 män.

Förfrågningar om att få ta del av dessa data låg lägre än tidigare år, sannolikt beroende på att forskare från och med 2021 kan ladda ner data från SITES dataportal (se nedan). Av de 51 förfrågningarna 2023 var 38 från Sverige (17 kvinnor, 21 män), 12 från resten av Europa (6 kvinnor, 6 män) och 1 från övriga världen (0 kvinnor, 1 man).

Nedladdningar från SITES dataportal av monitoreringsdata vid Abisko naturvetenskapliga station 2021–2023

År	2023	2022	2021
Antal nedladdningar	307	345	524

Från och med 2021 kan forskare ladda ner data från SITES dataportal. Varför antalet nedladdningar låg lägre under 2023 än under 2021 och 2022 har vi ingen förklaring till.

Pandemieffekterna gör resultatindikatorerna svåra att jämföra mellan åren.

Forskningsexpeditioner

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska när det gäller polarområdena organisera och genomföra forskningsexpeditioner.

Sekretariatets Polarforskningsprocess med temautlysningar anger inriktningen för kommande forskningsexpeditioner. En rådgivande grupp av nationella och internationella forskare deltar i utvärdering och prioritering av föreslagna teman och expeditioner. Fartygsbaserade forskningsexpeditioner genomförs delvis inom ramen för tjänsteexport med extern finansiering av internationella partners.

Genom stöd i mindre omfattning (SiMO) erbjuder Polarforskningssekretariatet stöd för att genomföra projekt eller delar av projekt, som inte kräver så lång tid för förberedelse eller en stor budget. SiMO redovisas under posten för ”övriga”.

Kostnader för forskningsexpeditioner 2021–2023

Forskningsexpedition	2023	2022	2021	Summa
Arktis (SWEDARCTIC)				
GEOEO 2024	365			365
ARTOfMELT 2023 (<i>exkl tjänsteexport</i>)	33 971	451		34 422
SAS 2021 (<i>exkl ARICE/EU finansierat</i>)		221	35 979	36 200
SWEDARCTIC, övriga	1	19	7	27
Arctic Council Anniversary Expedition - inställd			219	219
Antarktis (SWEDARP)				
DML 2023/24	4 335			4 335
DML Logistikexpedition 2022/23	1 589	2 621		4 210
DML 2021/22	4	2 649	6 427	9 080
Övriga, SIMO	8	28	49	85
Tjänsteexport	13 263²	17 626¹	51 946¹	
Summa	53 536	23 615	94 628	

1 Avser ArcOP 2022.

2 Avser ARTOfMELT 2023 - del hänförlig till tjänsteexport.

SWEDARP (Antarktis) 2022/23 samt 2023/24*Dronning Maud Land, DML, 2022/23*

Under säsongen 2022/23 genomförde sekretariatet en begränsad expedition till Wasa som enbart omfattade logistik. Målen var dels att färdigställa ett garage, dels att förbereda för forskningsprojektet MAGIC-DML 2023/24.

Dronning Maud Land, DML, 2023/24

Under säsongen 2023/24 genomför sekretariatet en Antarktisexpedition till Wasa-stationen som innehåller både forskningsprojekt och logistik/underhåll.

Forskningsprojektet, MAGIC-DML, leds av Arjen Stroeven, och är en fortsättning på expeditionerna 2016/17 och 2018/19. Projektet studerar variation i tjocklek hos inlandsisen.

SWEDARCTIC(Arktis) 2023*Expeditionen ARTOfMELT*

Forskarna inom ARTOfMELT (Atmospheric rivers and the onset of sea ice melt) ville bland annat ta reda på när isen börjar smälta och vad som påverkar smältningen. Därför var målet att I/B Oden skulle befinna sig uppe i Högarktis tidigt på säsongen för att fånga den första värmevågen som träffar Arktis efter en lång vintersäsong. Genom detaljerade vädermodelleringar försökte man förutspå var dessa varmluftsintrång skulle ske. Inför dessa prognoser lyftes forskningsinstrument ut på isen, Oden förtöjdes vid ett isflak och

endast de motorer som krävdes för att hålla fartyget varmt hölls i gång för att minimera luftföroreningarna. Mätningar genomfördes från instrument ombord, från isflaket samt från luften via helikopterburna instrument, luftballonger och drönare. Logistiksupporten och säkerhetsarbetet fungerade mycket bra.

Stöd i mindre omfattning

Anna Wåhlin, Göteborgs universitet, har beviljats stöd i form av lån av utrustning samt profilkläder för en expedition med den koreanska isbrytaren Aaraon. Ian Brown, Stockholms universitet har beviljats stöd i form av lån av utrustning för arbete ombord på den brittiska isbrytaren Sir David Attenborough.

Uppdragsverksamhet/tjänsteexport

Inför ARTofMELT skrevs samarbetsavtal kring totalt 11 (av 38) forskarplatser. Dessa forskningsprojekt bidrog i stor utsträckning till hela expeditionens framgång och integrerades i det övergripande forskningstemat för expeditionen. Samarbetsavtalen skrevs med följande institutioner:

- Finland: Finnish Meteorological Institute and University of Oulo
- Tyskland: TU Braunschweig
- Schweiz: Ecole Polytechnique Federale de Lausanne
- USA: National Science Foundation

Liksom föregående år finns ett eventuellt anspråk, ej bekräftat eller känt till belopp, från sekretariatets Service Provider avseende en av underleverantörerna för den inställda tjänsteexportexpeditionen ArcOP 2022. Det eventuella anspråket bedöms inte innebära någon finansiell risk för sekretariatet eftersom uppdragsgivaren för expeditionen, ECORD, har förbundit sig att ersätta även detta anspråk ifall det blir aktuellt.

Resultatindikatorer för forskningsexpeditioner

När det gäller sekretariatets uppgift att organisera och genomföra expeditioner i polarområdena och det interna delmålet om att ”skapa goda möjligheter för forskare att genomföra forskning i polarområden” så är uppföljning av antal deltagare i sekretariatets expeditioner en relevant resultatindikator.

Antal deltagare genomförda expeditioner

SWEDARP 2022/23 (Antarktis)								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
DML 2022/23	Logistikresa	Antarktis	Wasa	Sverige	Tyskland, Finland	1	4	5

(DML 2023/24 slutredovisas i nästa årsredovisning)

SWEDARP 2021/22 (Antarktis)								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
DML 2021/22	Logistikresa	Antarktis	Wasa	Sverige	Tyskland, Finland	0	5	5
DML 2021/22	Paleoklimatologi*	Antarktis	Wasa	Sverige		1	3	4
DML 2021/22	Processer i snö	Antarktis	Wasa	Sverige		1	3	4
Summa						2	11	13

*) Expeditionen avbröts i denna del och återupptas säsongen 23/24

SWEDARP 2020/21 (Antarktis)								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
Ingen expedition genomfördes	-	-	-	-	-	-	-	-

SWEDARCTIC (Arktis) 2023								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
ARTofMELT	Klimat, meteorologi, atmosfärfysik, oceanografi, isegenskaper	Arktiska Oceanen	Oden	Polarforskningssekretariatet	Finland, Tyskland, USA, Schweiz, Storbritannien	19/20*	19	38/39*
				<i>Inklusive crew+staff</i>		27	47	74

*) Inklusive en deltagare i konstnärsprogrammet

SWEDARCTIC (Arktis) 2022								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
	Ingen expedition genomfördes				-	-	-	-

SWEDARCTIC (Arktis) 2021								
Expedition	Ämne	Plats	Plattform	Logistik-ansvar	Samarbete	Antal deltagare		
						K	M	Totalt
SAS 2021	Biologi/kemi	Arktiska Oceanen	Oden	Polarforskningssekretariatet	-	19*	19	38*/39
				<i>Inklusive crew + staff</i>		25	50	75

*Bara forskare, utan lärare. Med lärare 20 kvinnor, totalt 39.

Antarktissäsongen 2022/23 samt Arktissäsongen 2023 har expeditioner kunnat genomföras som planerat.

År 2022 blev expeditionen ArcOP 2022 inställd på grund av följder av Rysslands invasion i Ukraina, därav inga deltagare på Arktisexpeditioner detta år.

Pandemin påverkade forskningsprojekten under Antarktissäsongen 2021/22 negativt, då ett av projekten tvingades avbryta under karantän i Sydafrika. Antarktissäsongen 2020/21 kunde inga expeditioner genomföras som planerat på grund av pandemin.

Sammantaget bedöms måluppfyllnaden avseende ”goda möjligheter för svenska forskare att genomföra forskning i polarområden” som varierande de senaste åren och kraftigt påverkad till det sämre av yttre omständigheter åren 2020–2022. En återhämtning kan sägas ha skett 2023.

Internationellt samarbete

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska följa, främja och bistå med nödvändig expertis vid internationella förhandlingar, internationellt samarbete och inom Europeiska unionen.

Arktis

Polarforskningssekretariatet är medlem i Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS). Samarbetet inom SIOS syftar till att åstadkomma långtidsobservationer samt ökad tillgänglighet av data och infrastruktur för forskare med intresse för Svalbard. Sekretariatet deltog i General Assembly under april och oktober. Stockholms universitet och Uppsala universitet bidrar till SIOS ”kärndata” via sekretariatets medlemskap, det vill säga öppna forskningsdata som är viktiga för Svalbards jordobservationer.

Sustaining Arctic Observing Networks (SAON) är ett initiativ som stödjer tillgång till fria, öppna och högkvalitativa data som möjliggör arktiska och globala tjänster som bidrar till samhällsnytta. Nätverket ligger under Arktiska rådet och arbetet i SAON har under år 2022 varit vilande på grund av Rysslands invasion av Ukraina.

Antarktis

Under året har Polarforskningssekretariatet varit aktivt i det nationella, mellanstatliga och mellanvetenskapliga samarbetet i Antarktis. Polarforskningssekretariatet har under 2023 fortsatt och förstärkt samarbetet med Norsk Polarinstitut (NPI). Under avslutningen av expeditionen ARTOfMELT i Longyearbyn på Svalbard skrevs ett förnyat samarbetsavtal. Samarbetet länder sinsemellan sker framför allt under expeditioner i Antarktis men även i Arktis.

Svenska forskningsstationen Wasa och den närliggande finska forskningsstation Aboa utgör den så kallade Nordenskiöldbasen. Under året har sekretariatet fortsatt utveckla samarbetet med FINNARP när det gäller logistik, miljö och forskningsplanering av DML-expeditionerna inom det svenska Antarktisprogrammet SWEDARP 2023–2024.

Sverige är konsultativ medlem av Antarktisfördraget. Polarforskningssekretariatet bistår Utrikesdepartementet som företrädar Sverige på det årliga mötet Antarctic Treaty Consultative Meeting (ATCM). Parallellt med ATCM möts även Committee for Environmental Protection (CEP). CEP är rådgivande i miljöfrågor till parterna vid ATCM och utformar rekommendationer i samband med tillämpning av Antarktisfördraget och dess bilagor. Till årets möte i Helsingfors lämnade Sverige tillsammans med andra länder in sju informations- och arbetspapper som handlade om framför allt rapportering och fortsatt vetenskapligt samarbete samt delning av information. Ett arbetspapper som bör nämnas var "Reaffirmation of Commitment to Environmental Protocol Article 7" som syftar till att förklara sitt fasta åtagande att behålla och fortsätta arbeta för förbudet mot antarktisk mineraltillgångsverksamhet, annat än för vetenskaplig forskning.

Polarforskningssekretariatet är medlem i The Southern Ocean Observing System (SOOS) som arbetar för att underlätta och sprida datainsamling från Södra oceanen. Flertalet svenska polarforskare är aktiva inom SOOS och ett svenskt nätverk är etablerat. Under året etablerades ytterligare ett samarbete inom forskning i Antarktis, RINGS (ice sheet). Syftet är att kunna tillhandahålla mer exakta och fullständiga referensbäddtopografidata för att kunna göra noggranna bedömningar av isförluster från hela Antarktis. Båda initiativen är i linje med den ökade ambitionen av polarforskning från sekretariatets sida.

Samarbeten inom EU

EU:s roll i skapandet av en hållbar utveckling och finansiering av innovation i Arktis har stadigt ökat.

Polarforskningssekretariatet har deltagit i dialoger mellan EU och forskarsamhället i Sverige och internationellt, till exempel via de samverkans- och koordineringsprojekt som sekretariatet är partner till. Till dessa hör EU-PolarNet, INTERACT samt European Polar Board (EPB).

Sekretariatet är medlem i ett projekt, EU-PolarNet2 som efterträder stöd- och koordinationsprojektet EU-PolarNet som startade i oktober 2020 och leds av AWI. Projektet syftar till att skapa ett European Polar Coordination Office. Arbetet under 2023 har inkluderat deltagande i möten inom arbetspaket samt General Assembly.

Polarforskningssekretariatet är även aktiva inom European Polar Board (EPB) som arbetar för strategisk planering för europeisk polarforskning.

Arktisk Centrum vid Umeå universitet och det nyetablerade Centrum för Arktis och Antarktis vid Luleå Universitet sökte tillsammans med Polarforskningssekretariatet värdskapet gällande sekretariatet för EPB. Vid EPB:s möte i Tromsø i november beslutades att värdskapet för sekretariatet de kommande tio åren skall tilldelas de tre

svenska myndigheterna med start under de fem första åren på Umeå universitet för att därefter flytta till Luleå universitet.

Under året har Polarforskningssekretariatet bidragit till samarbetet Northern EU Gateways project "Polar Connect", vars långsiktiga mål är att etablera en sjökabelförbindelse för digital kommunikation mellan Europa och Asien via Norra ishavet. En fiberoptisk kabel kommer innebära stora möjligheter för klimatforskningen genom att olika typer av mätsensorer fästs vid kabeln. Dessa samlar kontinuerligt in data från havsbotten och genom vattenkolumnen. Samarbetspartners är bland andra Vetenskapsrådet via SUNET, NORDUnet, Polarforskningssekretariatet samt ett antal internationella offentliga och privata aktörer som via Sunet, med flera, samarbetar inom Sverige, Norden, Japan och Korea för att etablera sådana fiberoptiska anslutningar. För att projektets långsiktiga mål ska kunna genomföras i full skala krävs en isbrytare av den storlek och kapacitet som Polarforskningssekretariatet föreslagit för svensk polarforskning. Inom ramen för Polar Connect och på uppdrag av Vetenskapsrådet levererade Polarforskningssekretariatet en teknisk rapport som beskriver hur kabeldragningen skulle kunna utföras och med vilka fartyg.

Miljö

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska främja ökad förståelse och förbättrat skydd för miljön. Myndigheten fullgör också uppgifter enligt lagen (2006:924) om Antarktis och förordningen (2006:1111) om Antarktis.

Miljöarbete

Polarforskningssekretariatet arbetar med att främja ökad förståelse för skydd för miljön genom extern kommunikation, samt genom myndighetens infrastrukturstöd till forskning. Merparten av den forskning som bedrivs med hjälp av myndighetens infrastruktur, både vid Abisko naturvetenskapliga station och under expeditioner, är relaterad till miljö och klimat. Sekretariatet utför även observationer inom klimat och miljö som finns tillgängliga som öppna data. För mer information se avsnittet "Tillhandahållande av forskningsdata och arbetet med DAU och SND".

Myndigheten har under året arbetat med att ta fram nya miljömål för elförsörjning fastighet, inköp och upphandling, kemikaliehantering, avfallshantering och bränslehantering. Vidare har myndigheten rapporterat in elanvändningen enligt det regeringsuppdrag som kom under året. I övrigt hänvisas till miljöledningsrapport 2023 som redovisas i särskild ordning till regeringen.

Verksamheten i Antarktis regleras ur miljösynpunkt genom lagen (2006:924) om Antarktis, förordningen (2006:1111) om Antarktis och internationella överenskommelser som ingår i Antarktisfördraget. Parterna i Antarktisfördraget har kommit överens om informationsutbyte och myndigheten lämnar därför årligen information om svenska aktiviteter i Antarktis.

Polarforskningssekretariatet har även delat information om miljöarbetet i Antarktis via uppdatering av webbsidor som handlar om Antarktis, utbildning till deltagare som åker till Antarktis inom sekretariatets expedition och genom uppdraget som expertmyndighet och bistår Utrikesdepartementet i frågor som rör Antarktis.

Tillstånd att vistas i Antarktis

Utfärdade tillstånd att vistas i Antarktis		2023	2022	2021
Forskning ¹	Antal tillstånd	1	1	1
	Antal personer	12	5	13
Övriga ²	Antal tillstånd	0	0	1
	Antal personer	0	0	2
Totalt	Antal tillstånd	1	1	2
	Antal personer	12 ³	5 ⁴	15 ⁵

- 1) Kategorin forskning omfattar forskare och tekniker/logistiker inom SWEDARP.
- 2) Kategorin övriga omfattar turister samt annan vistelse som inte är relaterad till forskning.
- 3) Varav 8 män och 4 kvinnor
- 4) Varav 4 män och 1 kvinna
- 5) Varav 12 män och 3 kvinnor

Polarforskningssekretariatet prövar frågor om tillstånd för vistelse eller verksamhet i Antarktis och utövar tillsyn i enlighet med lagen om Antarktis och förordningen om Antarktis. Tillståndsprövningen fokuserar på att bedöma den planerade aktivitetens miljöpåverkan. Under 2023 har ett tillstånd utfärdats, ett för forskning och logistik för 12 personer.

Resultatindikatorer för miljö

Polarforskningssekretariatet har fortsatt med utveckling av miljöarbete och eventuell miljöcertifiering där mål och resultatindikatorer kommer att ingå. Några indikatorer finns därför inte att redovisa 2023. I övrigt hänvisas till miljöledningsrapport 2023 som redovisas i särskild ordning till regeringen.

Kommunikation

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska ansvara för kommunikation om expeditonsverksamhet och forskning.

Polarforskning, forskningsexpeditioner och myndighetens verksamhet presenteras genom olika kommunikationskanaler, till exempel webbplatser, sociala medier, nyhetsbrev och pressmeddelanden. Målgrupperna är främst forskare och allmänhet.

Webbplatser

Webbplatsen polar.se, inklusive undersidor, hade 141 377 unika sidvisningar under 2023, en minskning med 22 procent jämfört med 2022. Den mest besökta undersidan var "Jobba hos oss" med 4 127 unika visningar, följt av webbsidan för forskningsexpeditionen ARTofMELT.

Nya expeditionswebben

Expeditionswebben riktar sig mot polarforskare som deltar i sekretariatets expeditioner. Där publiceras all information som en deltagare behöver ta del av och agera på – inför, under och efter en expedition.

Expeditionswebben låg tidigare åtskild från polar.se och hade ett annat gränssnitt men nås nu via inloggning på polar.se. Den nya expeditionswebben implementerades 2022 men började användas 2023 i samband med expeditionerna DML 2023/24 samt vid uppstarten av planeringen för GEOEO 2024.

Nya OdenNet

OdenNet är en intern webbplats som används ombord på isbrytaren Oden i samband med forskningsexpeditioner.

Under året införlivades OdenNet i samma publiceringsverktyg som polar.se till skillnad från tidigare när webbplatsen var uppbyggd i ett annat system. Nya OdenNet användes för första gången under forskningsexpeditionen ARTofMELT 2023.

Sekretariatet har under de senaste åren arbetat för att samla organisationens relaterade webbplatser under polar.se. Genom att integrera expeditionswebben och OdenNet under polar.se säkerställs att sekretariatets kommunikation blir visuellt sammanhållen från planering till genomförande, vilket stärker myndighetens varumärke. Sammanslagningen innebär också att information till forskarna kan hanteras mer resurseffektivt och att samarbetet inom myndigheten stärks.

Sociala medier

På Polarforskningssekretariatets Facebooksida delas bland annat inlägg från polar.se, externa nyhetsartiklar med svenska polarforskare eller andra nyheter som kan intressera allmänheten.

Vårt innehåll på plattformen X (tidigare Twitter) under namnet @polarforskning har ett forskningsfokus och nyttjas till exempel för att dela utlysningar, inlägg från polar.se, externa nyhetsartiklar med svenska polarforskare och deras inlägg på X. Det är även en kanal för att kommunicera svensk polarforskning till internationella följare.

Polarforskningssekretariatets konto på Instagram används främst för att dela egna bilder från verksamheten samt bilder som forskare tagit under expeditioner.

Sekretariatets konto på LinkedIn används för att kommunicera lediga tjänster. Även utlysningar samt ett urval av våra nyheter delas på denna plattform.

Myndigheten har en daglig omvärldsbevakning för att fånga upp aktuella händelser som kan intressera forskare och allmänhet och som kan kommuniceras i Polarforskningssekretariatets sociala medier.

Polar Researchers in Sweden

Den publika listan över polarforskare verksamma i Sverige fortsätter att växa. Vid årets slut hade 143 forskare registrerat sig, varav 18 personer under det gångna året. Listan visar upp bredden av svensk polarforskning och det går att söka på lärosäte, forskningsområde, geografiskt område eller fri text. Många forskare har även valt att länka till sin profilsida vid respektive universitet. Till Polar Researchers in Sweden kan polarforskare som är verksamma vid ett svenskt lärosäte eller myndighet ansluta sig, och vars forskning relaterar till Arktis, Antarktis, Södra oceanen eller tredje polen. Genom listan visas även vilka mål i Agenda 2030 som respektive forskare bidrar till, en bild med statistik finns på polar.se.

Listan fyller ett viktigt syfte gällande nätverkande, att forskarna ska kunna hitta varandra. Den är även ett viktigt verktyg för Polarforskningssekretariatet för att nå ut med både bred och riktad information till forskare, till exempel om workshops och utlysningar.

Nyhetsbrev

Nyhetsbrevet Polarnytt som riktar sig till allmänheten och innehåller ofta utdrag från nyhetstexter. Syftet är att informera om vår verksamhet och den forskning som sekretariatet möjliggör. Under 2023 skickades två Polarnytt ut. Vid årets slut hade nyhetsbrevet 914 prenumeranter.

Nyhetsbrevet Polar Researchers in Sweden skickas ut till alla som har registrerat sig till forskarlistan. Nyhetsbrevet fokuserar på information om utlysningar, konferenser med mera. Under 2023 skickades fem nyhetsbrev ut. Vid årets slut hade nyhetsbrevet 148 prenumeranter.

Konstnärsprogram

Polarforskningssekretariatet har sedan 1988 erbjudit konstnärer att delta i forskningsexpeditioner till polartrakterna under ett 20-tal expeditioner. År 2023 deltog den 37:e konstnären, Ida Rödén, som utsågs efter en öppen utlysning. Ida Rödén skrev på eget initiativ dagliga dagboksanteckningar och målade tillhörande akvareller som publicerades på polar.se.

Expedition Konst

Expedition Konst, som är ett resultat av sekretariatets konstnärsprogram, visades på Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm under 2022. Efter utställningens avslut kontaktades konsthallar över hela landet med en förfrågan om att låta utställningen leva vidare. Två konsthallar tackade ja och under hösten 2023 visades en uppdaterad utställning på Luleå konsthall. Sommaren 2024 går utställningen vidare till Lidköpings konsthall. I den uppdaterade utställningen i Luleå fanns verk av Bigert & Bergström, Josef Bull, Dascha Esselius, Svenerik Jakobsson, Lars Lerin, Hanna Ljungh, Johan Pettersson, Ida Rödén, Bo Landin och Sigrid Sandström. Utställningen blev en av de mest besökta som Luleå Konsthall haft.

Event

Under 2023 organiserade myndigheten ett större event, ett VIP-besök på Svalbard i samband med att expeditionen ARTofMELT 2023 avslutades.

H.K.H Kronprinsessan och klimat- och miljöministern besökte Svalbard

Isbrytaren Oden anlände till Longyearbyen, Svalbard, när expeditionen ARTofMELT 2023 avslutades den 15 juni. Med anledning av detta besökte en grupp på 17 personer Svalbard och isbrytaren Oden. Besöket organiserades av Polarforskningssekretariatet och syftet var att visa upp betydelsen av svensk polarforskning, resultat från expeditionen ARTofMELT 2023, Oden som forskningsplattform, samt ge en inblick i klimatförändringarnas effekter i Arktis. Bland deltagarna fanns Kronprinsessan, klimat och miljöminister Romina Pourmokhtari, Sveriges Arktisambassadör Louise Calais, anställda vid Utbildningsdepartementet samt två journalister och två fotografer. Sysselmestern på Svalbard var involverad i besöket liksom Kim Holmén, professor Norges arktiske universitet (UiT) och Special Advisor vid Norsk Polarinstitut.

Polarforum

På grund av andra prioriteringar genomfördes inget Polarforum under 2023, konferensen planeras i stället att hållas i slutet av 2024.

Press och media

I april bjöds media in till Helsingborgs hamn i samband med att isbrytaren förbereddes för forskningsexpeditionen ARTofMELT 2023. Tio personer från SVT, TV4, TT-nyheterna, Sveriges Radio Ekot, Sveriges Radio Malmö, Helsingborgs Dagblad och Sjöfartstidningen deltog. Dessutom genomfördes två telefonintervjuer med Sveriges Radio P1 och ungdomstidningen Läget.

Mediatäckningen för ARTofMELT och VIP-besöket på Svalbard blev god. Polarforskningssekretariatet samarbetade med Stockholms universitet för att nå ut så ut så brett som möjligt. Expeditionen uppmärksammades flera gånger i SVT, ett par gånger av TV4 och många gånger av olika redaktioner inom Sveriges Radio. En nyhet av TT publicerades i cirka 50 olika källor. Även Svenska Dagbladet samt Forskning och Framsteg uppmärksammade ARTofMELT. En nyhet om Kronprinsessan besök på Svalbard publicerades av den franska nyhetsbyrån AFP och fick internationell spridning.

Media hör regelbundet av sig till Polarforskningssekretariatet. Under året besvarade kommunikatörerna 30 förfrågningar, varav elva från internationell media. En del förfrågningar går direkt till andra anställda på sekretariatet och saknas därför i statistiken. Under året har förfrågningarna bland annat handlat om expeditionen ARTofMELT, deltagande i expeditioner, önskemål att besöka Abisko naturvetenskapliga station, bild- och videomaterial, samt att hitta experter inom olika polarrelaterade ämnen.

Resultatindikatorer för kommunikation

Ett av Polarforskningssekretariatets interna delmål, utifrån våra instruktionsenliga uppgifter inom kommunikation, är att det ska vara ”god kunskap i forskarvärlden och samhället om expeditionsverksamhet och svensk polarforskning”. Några indikatorer som identifierats som relevanta för att utvärdera detta mål är utvecklingen av antal följare i sociala medier, antal mottagare av nyhetsbrevet Polarnytt, besökare på vår webb (polar.se) och intresset från media.

Sociala medier, webb, nyhetsbrev, media	2023	2022	2021
Antal följare på Twitter	2 623	2 581	2 517
Antal följare på Facebook	1 749	1 596	1 502
Antal följare på Instagram	1 555	1 269	1 095
Antal följare på LinkedIn	1 278	1 069	914
Antal prenumaranter på nyhetsbrevet Polarnytt	914	870	819
Antal nyhetsartiklar på polar.se	83	26	50
Antal unika sidvisningar på polar.se	49 000	110 602	133 662
Antal förfrågningar från media	30	14	20

Antal följare på samtliga sociala medier uppvisar en ökning under 2023 samtidigt som unika sidvisningar på polar.se minskar. Under året publicerades 83 nyheter på polar.se. Det inkluderar ett antal redaktionella texter av kommunikatörerna men majoriteten består av blogginlägg som publicerats i samband med forskningsexpeditionerna. Under 2023 inkom dubbelt så många förfrågningar från media än åren innan. Eftersom förfrågningar ibland går direkt till andra anställda än kommunikatörerna så saknas dessa i statistiken.

Jämställdhet

Uppgifter i instruktion

Polarforskningssekretariatet ska när det gäller polarområdena främja jämställdhet mellan kvinnor och män inom forskning.

Det som sekretariatet främst ser som möjligt att påverka för att främja jämställdhet inom polarforskning är att skapa goda förutsättningar för såväl manliga som kvinnliga forskare i de verksamheter som vi anordnar. Vid Abisko naturvetenskapliga station tar sig detta bland annat sig uttryck genom att myndigheten fortsätter göra det enkelt för föräldrar, särskilt ensamstående, att ha med (små) barn till stationen. Andra exempel på detta är att sträva efter jämn könsfördelning över de som kommer till tals inom vårt verksamhetsområde, såsom extern kommunikation, samt jämn könsfördelning i rådgivande vetenskapliga grupper, som SAGA.

Kompetensförsörjning

För att säkerställa att Polarforskningssekretariatet har rätt kompetens för sitt uppdrag uppdateras en bemanningsplan kontinuerligt utifrån en samlad bedömning av verksamhetens behov och personalens kompetens. Personalens kompetens finns inom ledning, teknik, it, kommunikation och naturvetenskapliga ämnen samt ekonomi, personal och administration. Antalet årsarbetskrafter uppgick till 30 stycken (14 kvinnor och 16 män), vilket är en ökning jämfört med 2022 då antalet årsarbetskrafter uppgick till 28.

Personalförändringar 2021–2023 (antal)

Personal	2023		2022		2021	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna
Slutat tillsvidareanställning	0	5	0	3	2	0
Helt eller delvis tjänstledig	0	1	0	2	0	1

Polarforskningssekretariatet har under året rekryterat en ekonom till enheten för verksamhetsstöd, en laboratorieansvarig till enheten för landbaserat forskningsstöd samt en systemtekniker IT och en teknisk samordnare till enheten för fartygsbaserat forskningsstöd. Säsongsanställningar och ett flertal kortare visstidsanställningar har förekommit, framför allt vid Abisko naturvetenskapliga station.

Medarbetare har även fått individuell fortbildning och kompetensutveckling. Under 2023 har medarbetare exempelvis deltagit i utbildning truckförarbevis, att leda utan att vara chef och intern kommunikation.

Bilaga 1 Kostnader för expeditioner 2021–2023

SWEDARP

Kostnader SWEDARP 2020/21–2022/23 (tkr)

SWEDARP 2022/23	2023	2022	2021	2020	2019	Summa
DML 2022/23	1 589	2 620				4 209
SWEDARP Övriga	7					7
Summa	1 596	2 620				4 216

SWEDARP 2021/22	2023	2022	2021	2020	2019	Summa
DML 2021/22	4	2 649	6 427			9 080
Summa	4	2 649	6 427			9 080

SWEDARP 2020/21	2023	2022	2021	2020	2019	Summa
SWEDARP Övriga			49			49
Summa			49			49

SWEDARCTIC

Kostnader SWEDARCTIC 2021–2023 (tkr)

SWEDARCTIC 2023	2023	2022	2021	2020	2019	Summa
ARTofMELT	47 234 ¹	451				47 685
SWEDARCTIC 2023, övriga	1					1
Summa	47 235	451				47 686

1) Beloppet inkluderar kostnader för tjänsteexport inom ARTofMELT 13 263 tkr.

SWEDARCTIC 2022	2023	2022	2021	2020	2019	Summa
SWEDARCTIC 2022, övriga		19				19
Summa		19				19

SWEDARCTIC 2021	2023	2022	2021	2020	2019	Summa
SAS 2021		221	35 979 ²			36 200
Arctic Council Anniversary 2021 (inställt)			219	4 052		4 271
SWEDARCTIC 2021, övriga			7			7
Summa		221	36 205	4 052		40 478

- 2) Kostnader som finansierats inom ARICE (EU-projekt) är exkluderade. Total expeditionskostnad för genomförande av SAS 2021 var ca 44,4 MSEK.

Bilaga 2 Verksamhetens intäkter per prestation

Verksamhetens intäkter per prestation 2021–2023 (tkr)

Prestation	2023	Varav anslag 2023	2022	Varav anslag 2022	2021	Varav anslag 2021
Planering av polarforskning	4 046	2 917	3 246	3 246	2 695	2 695
Forskningsinfrastruktur	16 083	11 810	17 070	12 965	13 538	11 059
Forskningsexpeditioner	50 414	31 021	20 814	4 982	91 514	25 197
Internationellt samarbete	1 232	1 232	814	814	788	788
Miljö	191	191	256	256	409	409
Jämställdhet	0	0	0	0	0	0
Kommunikation	2 549	2 549	1 950	1 950	2 466	2 465
Externa projekt och program	6 833	4 353	6 881	3 798	10 542	82
Gemensamt	11 489	7 639	12 755	11 934	14 045	14 014
Totala intäkter	92 836	61 712	63 785	39 944	135 997	56 708

Tabellen avser redovisning av intäkter enligt FÅB 3 Kap. 2§. Intäkter av anslag har i tabellen fördelats till de prestationer som anslagsavräkning har skett för. Intäkter för "Gemensamt" har inte fördelats per prestation, då de avser ränteintäkter RGK samt anslagsavräkning för gemensamma kostnader, såsom ledning och administration, och relevant fördelningsnyckel för intäkterna har bedömts saknas.

Resultaträkning

(tkr)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	61 712	39 944
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	16 632	19 348
Intäkter av bidrag	3	10 654	3 691
Finansiella intäkter	4	3 839	801
Summa		92 836	63 785
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-32 973	-28 964
Kostnader för lokaler		-4 931	-4 141
Övriga driftkostnader	6	-51 949	-28 595
Finansiella kostnader	7	-807	-137
Avskrivningar och nedskrivningar		-4 257	-3 355
Summa		-94 915	-65 193
Verksamhetsutfall		-2 080	-1 408
Årets kapitalförändring	8	-2 080	-1 408

Balansräkning

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	9	0	0
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	1 006	1 184
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	10 978	11 603
Pågående nyanläggningar	12	101	0
Summa		12 084	12 787
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		816	629
Fordringar hos andra myndigheter	13	1 008	718
Övriga kortfristiga fordringar	14	0	1
Summa		1 824	1 348
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	895	916
Upplupna bidragsintäkter	16	0	308
Summa		895	1 224
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	-63 394	-57 692
Summa		-63 394	-57 692
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	108 522	107 102
Kassa och bank		3	3
Summa		108 525	107 105
SUMMA TILLGÅNGAR		59 934	64 772

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	19		
Balanserad kapitalförändring		2 355	3 762
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	-2 080	-1 408
Summa		275	2 355
 Avsättningar			
Övriga avsättningar	20	314	630
Summa		314	630
 Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	12 084	12 787
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	22	2 006	2 058
Leverantörsskulder		1 178	1 411
Övriga kortfristiga skulder	23	693	442
Summa		15 961	16 698
 Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	3 570	3 704
Oförbrukade bidrag	25	39 725	41 302
Övriga förutbetalda intäkter	26	89	84
Summa		43 384	45 089
 SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		59 934	64 772

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)		Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Not								
Uo 16 3:8 Ramanslag Polarforskningssekretariatet ap.1 Polarforsknings- sekretariatet (ram)	27	57 692	67 414	0	0	125 106	-61 712	63 394
Summa		57 692	67 414	0	0	125 106	-61 712	63 394

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av avrundningar kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Polarforskningssekretariatets bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.
Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Noterna för kostnader i resultaträkningen har ändrats till att visa negativa saldon i överensstämmelse med resultaträkningen. I föregående årsredovisning visades beloppen med positiva saldon.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Det finns ett eventuellt kvarstående anspråk från sekretariatets Service Provider (underleverantör) avseende kostnad för att avbryta ingånget kontrakt för den inställda expeditionen ArcOP 2022. Ingen förändring har skett i ärendet under 2023.

Det eventuella anspråket är fortfarande inte bekräftat eller känt till belopp och bedöms inte innebära någon finansiell risk för sekretariatet eftersom uppdragsgivaren ECORD har förbundit sig att ersätta kostnaden om den blir aktuell.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas tillgångar som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod och avskrivningen under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Polarforskningssekretariatet tillämpar olika avskrivningstider för anläggningstillgångar inom Sverige respektive de som används inom expeditonsverksamheten. De anläggningstillgångar som används i Arktis och i Antarktis har generellt kortare livslängd än motsvarande anläggningstillgångar som används i Sverige.

Tillämpade avskrivningstider i Sverige

3 år	Datorer och kringutrustning Elektriska apparater
5 år	Fordon Maskiner Inredningsinventarier Andra investeringar

Tillämpade avskrivningstider för anläggningar i expeditonsverksamheten

3 år	Elektriska apparater Maskiner
3-5 år	Fordon Inredningsinventarier Andra inventarier
10 år	Nya byggnader

Tillämpad avskrivningstid för datorer gäller inte bärbara datorer eller datorer som används under expeditioner. Dessa kostnadsförs vid anskaffningstillfället. Avsteg från ovan avskrivningstider kan göras om det finns särskilda skäl.

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Hyreskontraktet för kontoret i Luleå gäller till och med 2026-01-31, och det för Abisko Naturvetenskapliga station gäller tillsvidare.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön, tkr
Katarina Gårdfeldt	1 296*
Förmån fria resor	57
Övriga förmåner	5

*varav 122 tkr ersättning för bostad

Vice ordförande: Stiftelsen för strategisk forskning (SSF)

Ordförande: Nationalkommittén för globala miljöförändringar vid Kungliga vetenskapsakademien (KVA)

Ordförande: Kristineberg Centre, Göteborgs universitet

Ledamot: Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien, IVA

Ledamot: WWF:s förtroenderåd

Ordförande: Stygruppen för ACTRIS

Rådsledamöter / andra styrelseuppdrag

	Ersättning, tkr
Mark Marissink	5
Inga övriga uppdrag	
Maria Hellsten	-
Inga övriga uppdrag	
Lena Gustafsson	5
Styrelseledamot: Handelshögskolan i Stockholm	
Styrelseordförande: Wallenberg centre for quantum technology, Chalmers/KTH/LU/SU	
Styrelseordförande: Stiftelsen Forska!Sverige	
Styrelseordförande: Östersjöcentrum, Stockholms universitet	
Styrelseledamot: Volvo Research and Educational Foundations (VREF)	
Ledamot av rådgivande grupp: Genie – Jämställdhet för excellens, Chalmers	
Ledamot: Kungliga Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg, KVVVS	
Ledamot: Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA); Avdelning X (Bioteknik)	
En av Huvudmännen: Hjärt-Lungfonden	
Sakrevisor: Stiftelsen för Strategisk forskning (SSF)	
Nomineringsperson: Mittuniversitetet	
Dag Avango	9
Inga övriga uppdrag	
Ann Fust	4
Styrelseledamot: Karlstads universitet	
Styrelseledamot: Ann Fust organisation och utredning AB	
Göran Boberg	5
Inga övriga uppdrag	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2023	2022
Totalt	0,80	1,76
Andel 60 dagar eller mer	0,00	31,90
Kvinnor	0,70	1,81
Män	1,00	1,71
Anställda - 29 år	- ¹⁾	- ¹⁾
Anställda 30 år - 49 år	1,30	1,87
Anställda 50 år -	0,30	1,66

¹⁾ Uppgifter om sjukfrånvaro lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen antingen understiger tio individer eller antalet anställda med sjukfrånvaro i gruppen understiger tre individer.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

Not	1 Intäkter av anslag	2023	2022
	Intäkter av anslag	61 712	39 944
	<i>Varav Anslag Uo 16 3:8 ap. 1</i>	61 712	39 944
	Summa	61 712	39 944
	Utgifter i anslagsredovisningen	-61 712	-39 944
	Saldo	0	0

Not	2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	2 443	991
	Intäkter för boendet vid Abisko naturvetenskapliga station	2 961	2 527
	Intäkter av uppdragsverksamhet avseende tjänsteexport	11 183	15 830
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	45	0
	Summa	16 632	19 348

Intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen avser främst avtal om samordning med Vetenskapsrådet i projektet Polar Connect. Intäkter av tjänsteexport varierar mellan åren beroende på vilka expeditionssamarbeten som förekommer. 2022 års tjänsteexport avsåg avslutet av den inställda expeditionen ArcOP och 2023 års tjänsteexport avser expeditionen ARTofMELT.

Not	3 Intäkter av bidrag	2023	2022
	Bidrag från statliga myndigheter	9 834	2 924
	Bidrag från affärsverk	308	0
	Bidrag från EU:s institutioner	512	767
	Summa	10 654	3 691

Ökning av bidrag från statliga myndigheter avser främst nyttjande av bidrag från FORMAS i expeditionen ARTofMELT.

Not 4	Finansiella intäkter	2023	2022
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	3 750	747
	Övriga ränteintäkter	0	1
	Övriga finansiella intäkter	89	53
	Summa	3 839	801

Not 5	Kostnader för personal	2023	2022
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-19 137	-17 082
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	-249	-25
	Sociala avgifter	-12 667	-11 203
	Övriga kostnader för personal	-1 168	-678
	Summa	-32 973	-28 964

Ökningen av lönekostnader avser till största delen viss-tidsanställd personal för expeditionerna ARTofMELT & DML23/24. Jämförelsetalen för sociala avgifter & övriga kostnader har räknats om då avgift till partsorgan fr o m 2023 klassificeras som övrig personalkostn och inte soc avgift.

Not 6	Övriga driftkostnader	2023	2022
	Reparationer och underhåll	-781	-146
	Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	-140	-111
	Resor, representation, information	-4 070	-2 339
	Köp av varor	-3 488	-2 010
	Konsulter och IT	-4 950	-5 575
	Köp av tjänster	-38 520	-18 414
	Summa	-51 949	-28 595

Ökningen av kostnaden för köpta tjänster består främst av hyra av isbrytaren Oden från Sjöfartsverket för genomförandet av expeditionen ARTofMELT. Även ökningarna av resekostnader och köp av varor hänger samman med expeditionerna.

Not	7	Finansiella kostnader	2023	2022
		Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-447	-86
		Övriga finansiella kostnader	-360	-51
		Summa	-807	-137
Not	8	Årets kapitalförändring	2023	2022
		Avgiftsfinansierad verksamhet, underskott	-2 080	-1 408
		Summa	-2 080	-1 408

Balansräkning

Not 9 Byggnader, mark och annan fast egendom	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 300	5 300
Summa anskaffningsvärde	5 300	5 300
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 300	-5 300
Summa ackumulerade avskrivningar	-5 300	-5 300
Utgående bokfört värde	0	0
Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 092	4 092
Årets anskaffningar	67	0
Summa anskaffningsvärde	4 159	4 092
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 908	-2 667
Årets avskrivningar	-245	-241
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 153	-2 908
Utgående bokfört värde	1 006	1 184
Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	43 780	38 075
Årets anskaffningar	3 387	5 492
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-177	-80
Överföringar	0	293
Summa anskaffningsvärde	46 990	43 780
Ingående ackumulerade avskrivningar	-32 177	-29 143
Årets avskrivningar	-4 012	-3 114
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	177	80
Summa ackumulerade avskrivningar	-36 012	-32 177
Utgående bokfört värde	10 978	11 603
Not 12 Pågående nyanläggningar	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	0	293
Årets anskaffningar	101	0
Färdigställda anläggningar	0	-293
Utgående bokfört värde	101	0
Not 13 Fordringar hos andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	579	455
Kundfordringar hos andra myndigheter	429	263
Övriga fordringar hos andra myndigheter	0	0
Summa	1 008	718

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar	2023-12-31	2022-12-31
Övrigt	0	1
Summa	0	1
Not 15 Förutbetalda kostnader	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	743	684
Övriga förutbetalda kostnader	153	232
Summa	895	916
Not 16 Upplupna bidragsintäkter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	0	308
Summa	0	308
Not 17 Avräkning med statsverket	2023-12-31	2022-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-57 692	-31 273
Redovisat mot anslag	61 712	39 944
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-67 414	-66 363
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-63 394	-57 692
Summa Avräkning med statsverket	-63 394	-57 692
Not 18 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	108 522	107 102
Summa	108 522	107 102
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	3 200	3 200
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 19 Myndighetskapital	2023-12-31	2022-12-31
--------------------------	------------	------------

Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Balanserad kapitalföränd- ring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enl resultaträk- ningen	Summa
Utgående balans 2022	3 762	-1 408	2 355
Rättelser	0	0	0
Ingående balans 2023	3 762	-1 408	2 355
Föregående års kapitalförändring	-1 408	1 408	0
Årets kapitalförändring		-2 080	-2 080
Summa årets förändring	-1 408	-672	-2 080
Utgående balans 2023	2 355	-2 080	275

Not 20 Övriga avsättningar	2023-12-31	2022-12-31
----------------------------	------------	------------

Avsättning för lokalt omställningsarbete

Ingående balans	256	205
Årets förändring	58	51
Utgående balans	314	256

Avsättning för omstrukturering

Ingående balans	374	0
Årets avsättning		374
Årets förändring	-374	0
Utgående balans	0	374

Summa utgående balans

314	630
------------	------------

Myndigheten planerar att använda medlen utifrån kompetensutvecklingsbehov 2024 och framåt.

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
--------------------------------	------------	------------

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	12 787	10 591
Under året nyupptagna lån	3 555	5 550
Årets amorteringar	-4 257	-3 355
Utgående balans	12 084	12 787

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	20 000	20 000
Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	12 084	12 787

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Utgående mervärdesskatt	520	266
Arbetsgivaravgifter	645	450
Leverantörsskulder andra myndigheter	841	1 342
Summa	2 006	2 058

Not 23 Övriga kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	693	442
Summa	693	442

Not 24 Upplupna kostnader	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 299	2 322
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	227	121
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	236	270
Övriga upplupna kostnader, utomstatliga	808	991
Summa	3 570	3 704

Not 25 Oförbrukade bidrag	2023-12-31	2022-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	39 377	39 983
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	348	1 319
Summa	39 725	41 302
<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
inom tre månader	598	446
mer än tre månader till ett år	23 755	22 525
mer än ett år till tre år	650	17 012
mer än tre år	14 374	0
Summa	39 377	39 983

Not 26 Övriga förutbetalda intäkter	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyror	89	84
Summa	89	84

Anslagsredovisning

Not 27 Uo 16 3:8 ap.1

Polarforskningssekretariatet (ram)

Anslaget får användas för Polarforskningssekretariatets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att organisera och genomföra forskningsexpeditioner. Anslagssparandet planeras att användas vid kommande expeditioner till Arktis och Antarktis.

Polarforskningssekretariatet disponerar enligt regleringsbrevet en anslagskredit på 3 370 tkr. Krediten har inte utnyttjats.

Enligt regleringsbrevet får Polarforskningssekretariatet disponera hela det ingående överföringsbeloppet från föregående år.

Anslag är räntebärande.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	20 000	20 000	20 000	13 000	11 000
Utnyttjad	12 084	12 787	10 591	6 838	5 989
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	3 750	747	0	0	0
Räntekostnader	0	0	0	3	183
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev ¹⁾	17 000	155 000	10 000	45 000	15 000
Avgiftsintäkter ¹⁾	11 183	15 830	51 478	638	21 639
Beräknat belopp enligt regleringsbrev ²⁾	2 500	1 400	1 400	1 400	1 300
Avgiftsintäkter ²⁾	2 961	2 527	1 251	1 080	1 698
Övriga avgiftsintäkter	2 488	991	8 857	1 680	2 867
<i>Avgiftsintäkter som ej disponeras - ej tillämpligt</i>					
Anslagskredit					
Beviljad	3 370	3 318	2 483	2 481	2 433
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	63 394	57 692	31 273	38 318	26 227
Bemyndiganden - ej tillämpligt					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	30	28	30	29	31
Medelantalet anställda (st)	37	32	33	31	37
Driftkostnad per årsarbetskraft ³⁾	2 995	2 204	4 416	1 797	3 027
Kapitalförändring ⁴⁾					
Årets	-2 080	-1 408	0	-632	778
Balanserad	2 355	3 762	3 762	4 394	3 616

1) Avser tjänsteexport exkl finansiella intäkter.

2) Avser boende vid Abisko Naturvetenskapliga station.

3) Driftkostnad per årsarbetskraft varierar kraftigt beroende på expeditonsverksamhetens omfattning respektive år.

4) Kapitalförändringen består av det ackumulerade resultatet avseende tjänsteexport.

Undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Luleå den 20 februari 2024

Katarina Gårdfeldt
Direktör